

Voorwaarden voor toekenning vrijstellingen

Opgesteld d.d. 1 september 2024

Elke student heeft het recht om vrijstellingen voor examens aan te vragen. In de Wet Educatie en Beroep (WEB) [Artikel 7.4.5 Wet educatie en beroepsonderwijs](#) is opgenomen dat het verlenen van vrijstellingen een taak is van de examencommissie. Binnen Variva stelt examencommissie het beleid en de kaders voor vrijstellingen op. Het vrijstellingenbeleid wordt indien nodig geactualiseerd. Het wettelijk kader voor vrijstellingen is vastgelegd in het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB [wetten.nl - Regeling - Examen- en kwalificatiebesluit WEB - BWBR0027963 \(overheid.nl\)](#).

Algemene kaders

1. Vrijstellingen kunnen aangevraagd worden tot uiterlijk 2 weken na de startdatum van de opleiding. Aanvragen die na 2 weken (na de start) worden ontvangen, worden niet meer verwerkt. Uitzondering hierop is EHAK, deze kun je aanvragen na het behalen en ontvangen van je certificaat. Student gebruikt hiervoor het vrijstellingsformulier wat ze kunnen vinden op de website van Variva en via de link die ze ontvangen bij de bevestiging dat ze op de opleiding mogen starten: <https://www.variva.nl/vrijstellingsformulier/>
2. Om in aanmerking te komen voor vrijstelling van de generieke examens (Nederlands, Engels en rekenen), mag je diploma/resultatenoverzicht niet ouder zijn dan 5 studiejaar, gerekend vanaf de startdatum van je opleiding.
3. Indien een verlenging nodig is voor de opleiding, tellen de vrijgestelde opdrachten en examens niet mee om aan de voorwaarden voor een positief advies te voldoen.
4. Student dient zijn diploma en de cijferlijst, Mbo-verklaring en/of behaalde certificaten mee te sturen bij de vrijstellingsaanvraag als bewijslast.
5. Een vrijstelling kan aangevraagd worden voor 1 onderdeel van opleiding: 1 behaald aangetoond resultaat geeft mogelijkheid tot 1 vrijstelling.

Ten behoeve van alle Mbo-opleidingen

- **Loopbaan en burgerschap:** voor dit onderdeel van SLB 4 kan vrijstelling worden verleend als een student een Mbo-opleiding heeft afgerond sinds 01-01-2016 (vanaf dat moment wordt er getoetst op de inspanningsverplichting voor loopbaan en burgerschap).
- **EHAK:** Geldt alleen voor de opleidingen OA, PMK en GPM. Student komt in aanmerking voor vrijstelling van EHAK als het certificaat te vinden is op de lijst van geregistreerde certificaten voor de Kinderopvang: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0039949/2020-07-01> en het certificaat geldig is ten minste tot na de einddatum van de opleidingsovereenkomst. Vrijstelling voor EHAK kan gedurende het studiejaar aangevraagd worden na het behalen en ontvangen van het EHAK-certificaat.
- **EHBO:** geldt voor SW studenten. Als een student over een geldig EHBO certificaat beschikt en het certificaat geldig is ten minste tot na de einddatum van de opleidingsovereenkomst.

Vrijstelling voor EHBO kan gedurende het studiejaar aangevraagd worden na het behalen en ontvangen van het EHBO-certificaat.

- **Beroepsgerichte examens:** Voor alle opleidingen geldt m.b.t. de beroepsgerichte examens dat er op het niveau van een of enkele werkproces(sen) van een kwalificatie geen vrijstelling toegekend wordt, aangezien een beroepsgericht examen een examenopdracht bevat met een samenhangend geheel aan werkprocessen. Hierdoor is vrijstelling op een werkproces binnen het betreffende examen niet mogelijk.
- **Beroepsgerichte examens:** Indien examens behaald zijn voor het kwalificatiedossier dan is vrijstelling mogelijk voor het betreffende examen en de bijbehorende BPV-opdrachten. Vrijstelling voor losse opdrachten is niet mogelijk zonder dat het bijbehorend examens is afgerond met een voldoende of hoger.

Keuzedelen

Studenten komen in aanmerking voor vrijstelling van de keuzedelen die Variva aanbiedt voor de opleiding als ze een keuzedeel met dezelfde kwalificatie bij hun vorige opleiding met een voldoende (5,5 of hoger) hebben afgerond:

KEUZEDELEN	KWALIFICATIE	FACTOR	CODE
Basis ontwikkelingsgericht werken in de VVE*	PMK	1	K1301
BSO 4 tot 8 jaar	PMK - GPM - OA	1	K0793
BSO 8 tot 12 jaar	PMK - GPM - OA - SW	1	K0611
Didactische ondersteuning basisonderwijs	GPM	1	K1155
Diversiteit	GPM - OA - SW	2	K0024
Doorstroom naar HBO mens en maatschappij **	GPM - OA -SW	1	K0231
Engels A2/B1***	PMK	1	K0802
Expressief talent	PMK - GPM - OA - SW	2	K0152
Gezonde leefstijl	PMK - GPM - OA	1	K0219
Jeugd- en opvoedhulp	GPM - OA - SW	3	K0159
Jongerenwerk	SW	1	K0160
Specialist baby-ontwikkeling****	PMK - GPM	1	K1266
Specialist leesbevordering 0 tot 12 jaar	GPM - OA	1	K0879
Verdieping Onderwijsassistent in VO en MBO	OA	1	K0177

*Vrijstelling voor dit keuzedeel is ook mogelijk met behaald keuzedeel Basisontwikkelingsgericht werken in de VVE met crebo K0388.

**Vrijstelling voor dit keuzedeel is ook mogelijk met behaald keuzedeel Voorbereiding Hbo (K0125).

***Vrijstelling voor dit keuzedeel is mogelijk als student cijfers kan overleggen van het behaalde Centraal examen Engels B1 en het Instellingsexamen Engels A2. Vrijstellingen voor een gedeelte van dit keuzedeel is mogelijk als de behaalde examens hoger zijn dan een 5,5.

****Vrijstelling voor dit keuzedeel is ook mogelijk met behaald keuzedeel Werken met baby's (K0290).

Procedure vastlegging van vrijstellingen:

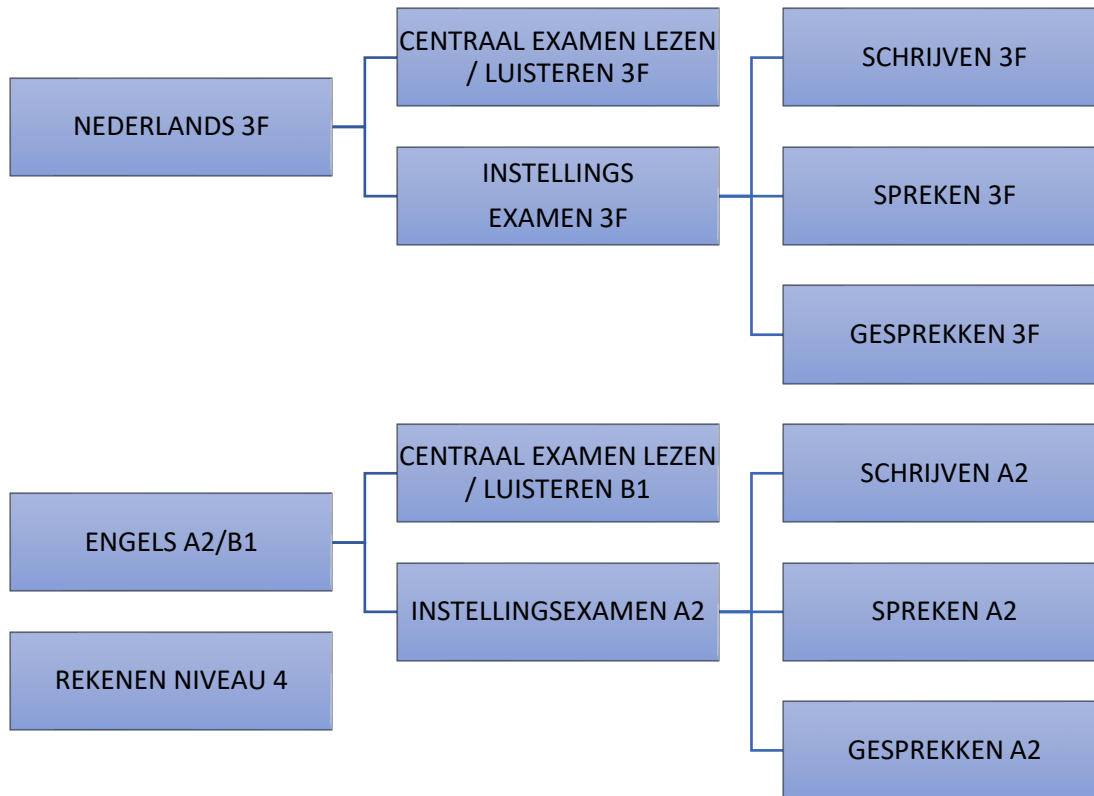
Na de vrijstellingsaanvraag wordt het verzoek beoordeeld door het examenbureau en het vrijstellingsdocument opgesteld. Dit gaat ter vaststelling naar de examencommissie en na goedkeuring ontvangt de student een reactie per mail en een vrijstellingsdocument vanuit het examenbureau. Dit document wordt opgeslagen en samen met de bewijsstukken in het dossier van de student bewaard. De cijfers van de vrijgestelde generieke examens worden dan overgenomen in de studiemodule van de student. Het totaaloverzicht van alle vrijstellingen wordt ook vastgelegd in een bestand t.b.v. verdere verwerking door het examenbureau.

In het vrijstellingsdocument staan de vrijgestelde onderdelen en kan de student nalezen wat hij moet doen voor de verwerking van de vrijgestelde onderdelen in de studiemodule.

- ✓ Voor vrijstelling van opdrachten dient de student het vrijstellingsdocument te uploaden bij de betreffende opdracht.
- ✓ Voor de vrijgestelde beroepsgerichte examens en keuzedelen dient de student het vrijstellingsdocument toe te voegen bij de examenaanvraag (dit kan na afronding van SLB 1) en kan het examenbureau voor het betreffende examen de vrijstelling toekennen in de studiemodule van de student.
- ✓ Voor vrijgestelde generieke examens en EHAK zal de student geen uitnodiging krijgen voor deze module. Hiervoor hoeft de student geen actie te ondernemen.

Opleiding onderwijsassistent (OA)

Generieke examens: Nederlands 3F, Engels A2/B1 en rekenen niveau 4

Generieke examens zijn de examens die voor een Mbo 4 opleiding gelden. Dat zijn de examens voor Nederlands, Engels en Rekenen. Voor rekenen is er 1 examen. Dit is meteen het eindcijfer. Nederlands en Engels bestaan uit de volgende examenonderdelen:

Nederlands Centraal Examen 3F (dit bestaat uit de onderdelen lezen en luisteren)

Nederlands schrijven 3F
 Nederlands spreken 3F
 Nederlands gesprekken 3F

Gemiddelde = instellingsexamen

Engels Centraal Examen B1 (dit bestaat uit de onderdelen lezen en luisteren)

Engels schrijven A2
 Engels spreken A2
 Engels gesprekken A2

Gemiddelde = instellingsexamen

Een Rekenexamen 3F kan gebruikt worden voor vrijstelling van rekenen niveau 4.

De onderdelen schrijven, spreken en gesprekken vormen samen het **instellingcijfer** en samen met het **Centraal examen** vormt dit het **eindcijfer**. Om aan de diploma-eis te voldoen mag er voor Nederlands, Engels of rekenen één 5 behaald zijn als eindcijfer. Dit moet wel gecompenseerd worden met een 6 of hoger voor de andere 2 vakken.

Vrijstelling voor de generieke examens is mogelijk als aan bovenstaande eisen is voldaan en de student voor alle generieke examens de cijfers heeft aangeleverd (totaalbeeld) en op hetzelfde of hoger niveau zijn behaald. Zijn niet alle cijfers bekend of niet per vak een voldoende, dan is er geen vrijstelling mogelijk voor het vak waarvoor een 5 of lager is behaald.

Voorbeeld:

Nederlands 3F Centraal examen 7,1

Nederlands 3F Instellingsexamen 6,3

Cijfer Nederlands: $7,1 + 6,3 : 2 = 6,7$ (gemiddeld een 7)

Engels geen examens gedaan (bijv. door voortijdige uitstroming)

Rekenen 3F 5,0 (= inzetbaar voor vrijstelling van Rekenen niveau 4)

Dan alleen vrijstelling voor Nederlands en niet voor Engels en rekenen.

Vrijstelling van (onderdelen) van de examens is alleen mogelijk als het gaat om examens met dezelfde referentiekaders, vrijstelling op basis van bijvoorbeeld Cambridge is niet mogelijk.

Als de betreffende generieke examens op een hoger niveau zijn behaald, dan nemen we de vrijstelling en het cijfer over op het behaalde niveau van dat examen.

Uitzondering hierop zijn de examens van Havo en Vwo. Hiervoor kan voor Nederlands en/of Engels vrijstelling worden toegekend conform bovenstaande regel en nemen we het eindcijfer Nederlands en/of Engels over bij zowel het Centraal examen als het Instellingsexamen.

Op basis van een Hbo- of Wo-getuigschrift is nooit vrijstelling mogelijk, aangezien deze examens volgens andere referentiekaders zijn gemaakt.

Hiervoor worden de richtlijnen vanuit de Wet EKB-artikel 3 aangehouden en hanteren we de handreiking vanuit het Kennispunt Mbo: [Handreiking 'Vrijstellingen generieke vakken' - Taal en Rekenen MBO](#)

3 naar 4 (PMK naar OA)/ of 4 naar 4 (GPM naar OA)

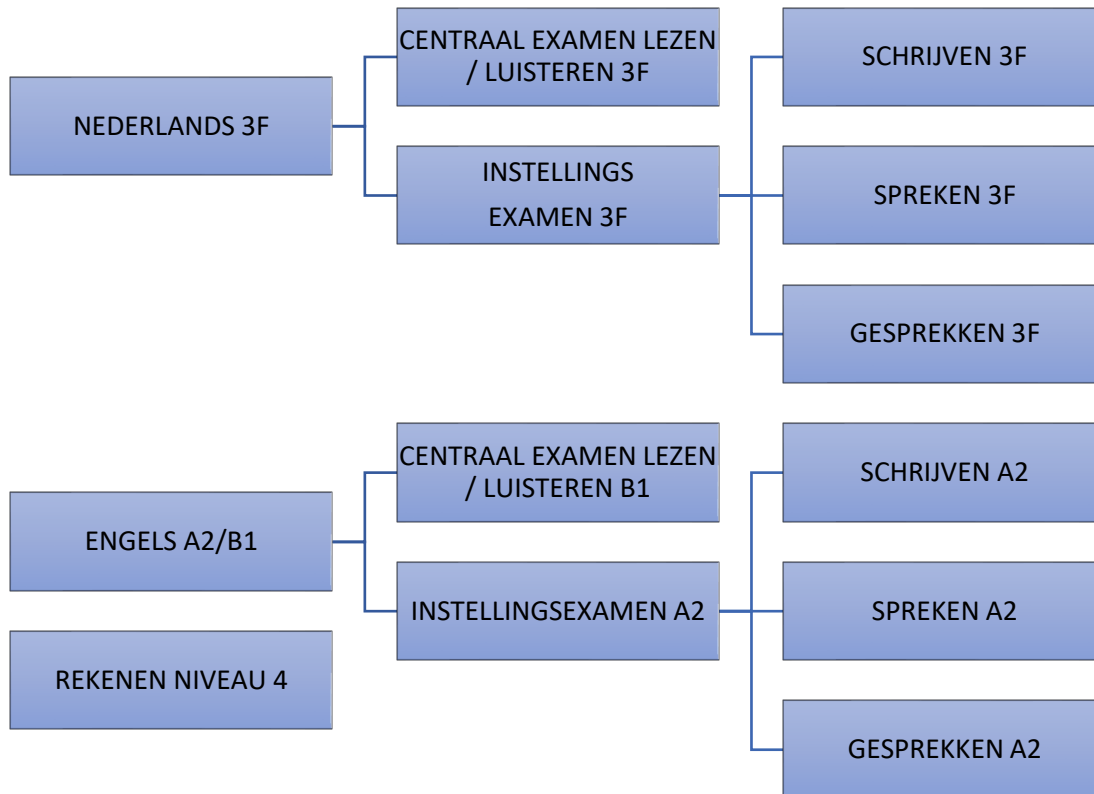
Om in aanmerking te komen voor vrijstellingen van 3 naar 4 dient een student de opleiding PMK te hebben afgerond met crebo 25486, 25603 of 25696.

Ze krijgen vrijstelling voor opdracht 2 + 3 en basisexamens B01, B02 en B03.

Dit geldt ook voor studenten die de Mbo 4-opleiding GPM 25697 hebben gedaan en doorstromen naar deze opleiding binnen Pedagogisch werk.

Opleiding Sociaal Werker (SW)

Generieke examens: Nederlands 3F, Engels A2/B1 en rekenen niveau 4

Generieke examens zijn de examens die voor een Mbo 4 opleiding gelden. Dat zijn de examens voor Nederlands, Engels en Rekenen. Voor rekenen is er 1 examen. Dit is meteen het eindcijfer. Nederlands en Engels bestaan uit de volgende examenonderdelen:

Nederlands Centraal Examen 3F (dit bestaat uit de onderdelen lezen en luisteren)

Nederlands schrijven 3F
 Nederlands spreken 3F
 Nederlands gesprekken 3F

Gemiddelde = instellingsexamen

Engels Centraal Examen B1 (dit bestaat uit de onderdelen lezen en luisteren)

Engels schrijven A2
 Engels spreken A2
 Engels gesprekken A2

Gemiddelde = instellingsexamen

Een Rekenexamen 3F kan gebruikt worden voor vrijstelling van rekenen niveau 4.

De onderdelen schrijven, spreken en gesprekken vormen samen het **instellingscijfer** en samen met het **Centraal examen** vormt dit het **eindcijfer**. Om aan de diploma-eis te voldoen mag er voor Nederlands, Engels of rekenen één 5 behaald zijn als eindcijfer. Dit moet wel gecompenseerd worden met een 6 of hoger voor de andere 2 vakken.

Vrijstelling voor de generieke examens is mogelijk als aan bovenstaande eisen is voldaan en de student voor alle generieke examens de cijfers heeft aangeleverd (totaalbeeld) en op hetzelfde of hoger niveau zijn behaald. Zijn niet alle cijfers bekend of niet per vak een voldoende, dan is er geen vrijstelling mogelijk voor het vak waarvoor een 5 is behaald.

Voorbeeld:

Nederlands 3F Centraal examen 7,1

Nederlands 3F Instellingsexamen 6,3

Cijfer Nederlands: $7,1 + 6,3 : 2 = 6,7$ (gemiddeld een 7)

Engels geen examens gedaan (bijv. bij een Mbo-verklaring)

Rekenen 3F 5,0 (= inzetbaar voor vrijstelling van Rekenen niveau 4)

Dan alleen vrijstelling voor Nederlands en niet voor Engels en rekenen.

Vrijstelling van (onderdelen) van de examens is alleen mogelijk als het gaat om examens met dezelfde referentiekaders, vrijstelling op basis van bijvoorbeeld Cambridge is niet mogelijk.

Als de betreffende Generieke examens op een hoger niveau zijn behaald, dan nemen we de vrijstelling en het cijfer over op het behaalde niveau van dat examen.

Uitzondering hierop zijn de examens van Havo en Vwo. Hiervoor kan voor Nederlands en/of Engels vrijstelling worden toegekend conform bovenstaande regel en nemen we het eindcijfer Nederlands en/of Engels over bij zowel het Centraal examen als het Instellingsexamen.

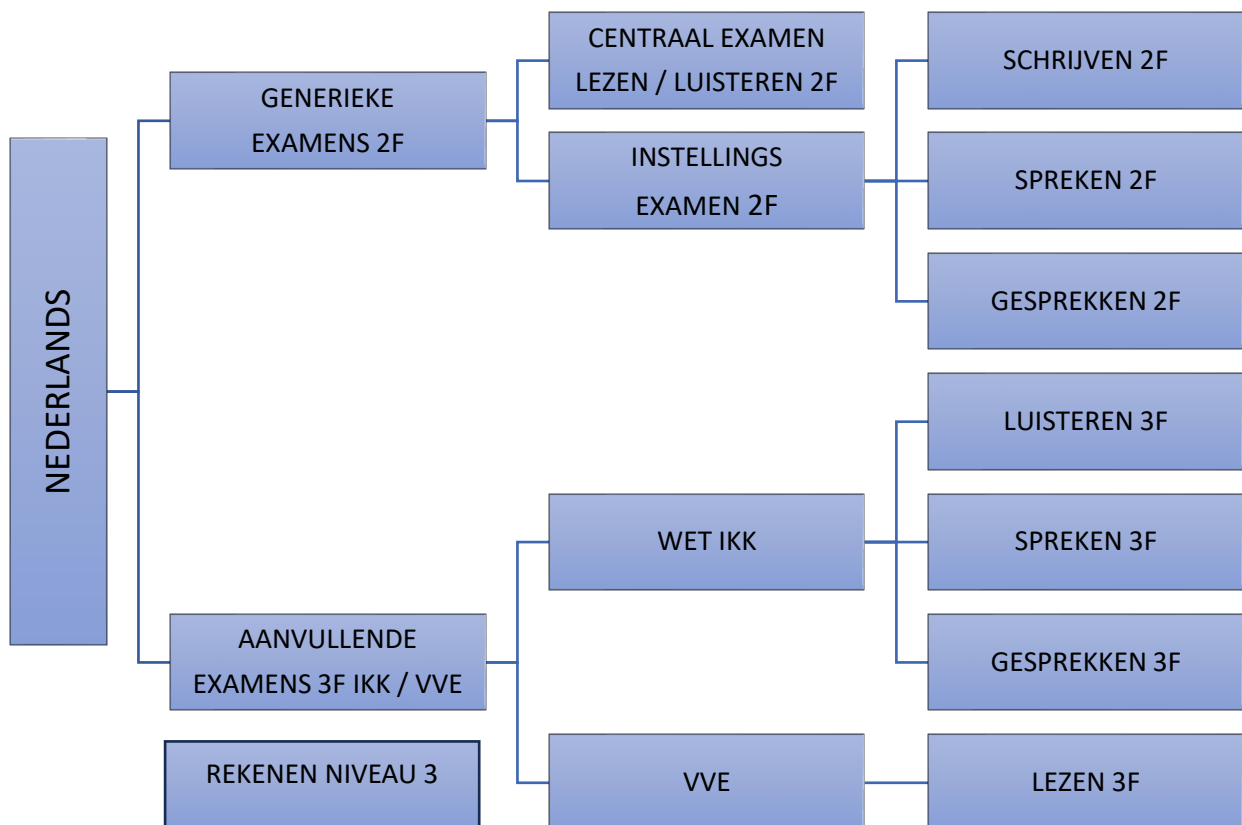
Op basis van een Hbo- of Wo-getuigschrift is nooit vrijstelling mogelijk, aangezien deze examens volgens andere referentiekaders zijn gemaakt.

Hiervoor worden de richtlijnen vanuit de Wet EKB-artikel 3 aangehouden en hanteren we de handreiking vanuit het Kennispunt Mbo:

[Handreiking 'Vrijstellingen generieke vakken' - Taal en Rekenen MBO](#)

Opleiding Pedagogisch Medewerker Kinderopvang (PMK)

Generieke examens: Nederlands 2F en rekenen niveau 3

Generieke examens Nederlands 2F en rekenen niveau 3

Generieke examens zijn de examens die voor een Mbo 3 opleiding gelden. Dat zijn de examens voor rekenen niveau 3 en Nederlands 2F. Voor rekenen is er 1 examen. Dit is meteen het eindcijfer.

De volgende generieke examens voor Nederlands komen aan bod tijdens de opleiding:

Nederlands Centraal Examen 2F (dit bestaat uit de onderdelen lezen en luisteren)

Nederlands schrijven 2F
 Nederlands spreken 2F
 Nederlands gesprekken 2F

Gemiddelde = instellingsexamen

Een Rekenexamen 2F kan gebruikt worden voor vrijstelling van rekenen niveau 3.

Het gemiddelde van de onderdelen schrijven, spreken en gesprekken geeft een cijfer voor het **instellingsexamen 2F**. Het gemiddelde van het **instellingsexamen** en het **Centraal examen** vormt het **eindcijfer** voor Nederlands. Om aan de diploma-eis te voldoen mag er voor rekenen of voor Nederlands één 5 behaald zijn als eindcijfer. Dit moet wel gecompenseerd worden met een 6 of hoger voor het andere vak.

Vrijstelling voor de generieke examens is mogelijk als aan bovenstaande eisen is voldaan en de student voor alle generieke examens de cijfers heeft aangeleverd (totaalbeeld) en op hetzelfde of hoger niveau zijn behaald. Zijn niet alle cijfers bekend of niet per vak een voldoende, dan is er geen vrijstelling mogelijk voor het vak waarvoor een 5 is behaald.

Voorbeeld:

Nederlands 2F Centraal examen 7,1

Nederlands 2F instellingsexamen 6,3

Cijfer Nederlands: $7,1 + 6,3 : 2 = 6,7$ (gemiddeld een 7)

Rekenen 2F 5,0 (= inzetbaar voor vrijstelling van rekenen niveau 3)

Dan is er vrijstelling mogelijk voor Nederlands 2F en voor rekenen.

Beroepsvereisten vanaf KD 2021: Aanvullende examens 3F taaleis kinderopvang

Binnen de kinderopvang zijn aanvullende taaleisen vastgesteld voor de mondelinge taalvaardigheid en de leesvaardigheid. Er gelden twee verschillende taaleisen, namelijk de taaleisen die gelden voor de wet IKK en de taaleisen die gelden voor VVE.

Wet IKK

De Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK) stelt de ontwikkeling van het kind centraal. Door deze wet heeft de kinderopvangbranche aanvullende taaleisen vastgesteld voor pedagogisch werkers. Deze taaleis houdt in dat de mondelinge vaardigheid moet kunnen worden aangetoond op 3F niveau. Mondelinge vaardigheid bestaat uit de onderdelen luisteren, spreken en gesprekken voeren. Het gemiddelde van deze onderdelen moet voldoende zijn op 3F niveau.

Dat betekent dat studenten dus aanvullende examens 3F krijgen voor deze beroepseis te weten:

Nederlands luisteren 3F
Nederlands spreken 3F
Nederlands gesprekken 3F

Gemiddelde $\geq 5,5$

Voorwaarde hierbij is dat alle onderdelen afzonderlijk minimaal een 5,0 moeten zijn.

Daarnaast moet het gemiddelde van de 3 cijfers minimaal een 5,5 zijn.

Om te beoordelen of een student vrijstelling kan krijgen voor deze 3F examens en dus op basis van aangeleverde bewijsstukken al voldoet aan deze Beroepseis volgen we de aantoonbaarheidseisen zoals vermeld in bijgaand document van de Brancheorganisatie Kinderopvang:

<https://www.maatschappelijkekinderopvang.nl/wp-content/uploads/2023/01/AantoonbaarheidseisentaaleisIKKenVE-januari2023.pdf>

<https://taalenrekenenmbo.nl/publicaties/infographic-taaleis-ikk-ve/>

Hierbij vragen we te allen tijde de deelcijfers op van het Instellingsexamen Nederlands en wordt de beoordeling voor de Taaleis gedaan aan de hand van het totaalbeeld van de cijfers van Nederlands.

Taaleisen VVE

Pedagogisch medewerkers die in de voor- en vroegschoolse educatie werken (VVE) moeten voldoen aan deze taaleisen. Dat betekent dat behalve voor de mondelinge vaardigheid, ook voor lezen het 3F niveau moet worden aangetoond.

Studenten die kiezen voor het keuzedeel Basis ontwikkelingsgericht werken in de VVE (K1301) krijgen dus ook nog een aanvullend leesexamen op 3F niveau.

Hiervoor geldt ook dat minimaal een 5,0 gehaald moet worden.

Nederlands luisteren 3F	}	<i>Gemiddelde $\geq$ 5,5</i>
Nederlands spreken 3F		
Nederlands gesprekken 3F		
Nederlands lezen 3F		

Vrijstelling voor dit keuzedeel is mogelijk als ze het keuzedeel K0388 Ontwikkelingsgericht werken in de VVE of het keuzedeel K1301 Basisontwikkelingsgericht werken in de VVE hebben behaald.

Voor de beoordeling van vrijstelling voor de Nederlands 3F examens zal een bewijsstuk aangeleverd moeten worden en volgt de controle conform het document van de Brancheorganisatie

Kinderopvang: <https://www.maatschappelijkekinderopvang.nl/wp-content/uploads/2023/01/AantoonbaarheidseisentaaleisIKKenVE-januari2023.pdf>

<https://taalenrekenenmbo.nl/publicaties/infographic-taaleis-ikk-ve/>

Hierbij vragen we te allen tijde de deeltijfers op van het instellingsexamen Nederlands en wordt de beoordeling voor de Taaleis gedaan aan de hand van het totaalbeeld van de cijfers van Nederlands. Het kan hierbij voorkomen dat de student wel voldoet aan vrijstelling voor het keuzedeel, maar niet voor het examen Lezen 3F.

Keuzedelen

Naast de algemene voorwaarden voor vrijstellingen geldt aanvullend het volgende voor het keuzedeel K1266 Specialist babyontwikkeling. Indien een student vrijstelling heeft voor dit keuzedeel dan krijgt de student ook vrijstelling voor de verplichte BPV-uren babyscholing, kennistoets en bewijsstuk inleveren horend bij SLB5.

Babyscholing

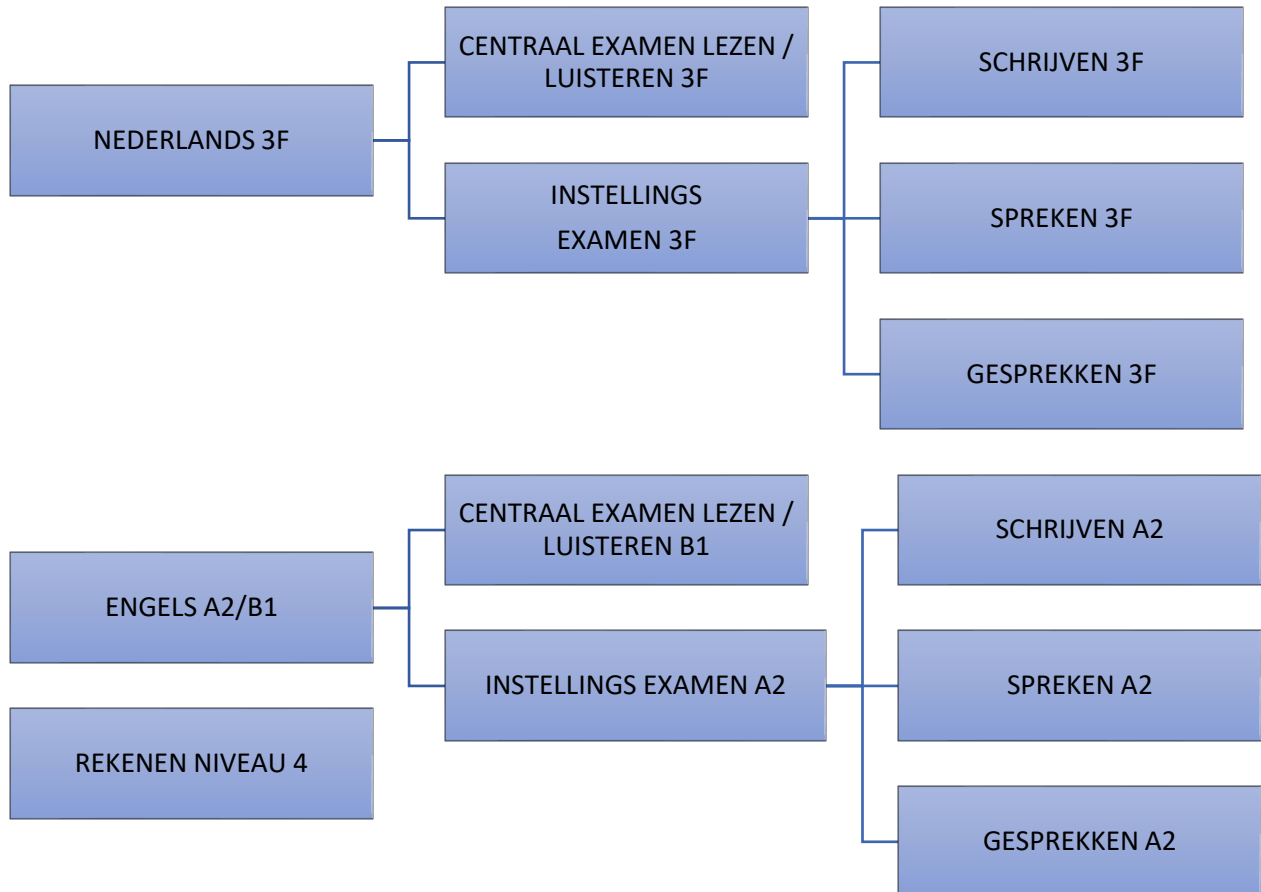
Studenten PMK dienen te voldoen aan de eisen van babyscholing. Indien zij een certificaat kunnen aanleveren dat ze al voldaan hebben aan deze scholing kunnen ze vrijstelling krijgen voor de verplichte uren babyscholing en de kennistoets en bewijsstuk inleveren horend bij SLB5.

Certificaten die hieraan voldoen kun je terugvinden in onderstaand overzicht.

<https://cms.kinderopvang.nl/wp-content/uploads/2023/03/branche-erkende-scholing-werken-met-0-jarigen-oktober-2023.pdf>

Opleiding Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker (GPM)

Generieke examens: Nederlands 3F, Engels B1/A2 en Rekenen niveau 4

Generieke examens: Nederlands 3F, Engels A2/B1 en rekenen niveau 4

Generieke examens zijn de examens die voor een Mbo 4 opleiding gelden. Dat zijn de examens voor Nederlands 3F, Engels B1/A2 en rekenen niveau 4. Voor rekenen is er 1 examen. Dit is meteen het eindcijfer. De volgende generieke examens voor Nederlands komen aan bod tijdens de opleiding:

Nederlands Centraal Examen 3F (dit bestaat uit de onderdelen lezen en luisteren)

Nederlands schrijven 3F
 Nederlands spreken 3F
 Nederlands gesprekken 3F

Gemiddelde = instellingsexamen

Engels Centraal Examen B1 (dit bestaat uit de onderdelen lezen en luisteren)

Engels schrijven A2
 Engels spreken A2
 Engels gesprekken A2

Gemiddelde = instellingsexamen

Een Rekenexamen 3F kan gebruikt worden voor vrijstelling van rekenen niveau 4.

De onderdelen schrijven, spreken en gesprekken vormen samen het **instellingscijfer** en samen met het **Centraal Examen** vormt dit het **eindcijfer**. Om aan de diploma-eis te voldoen mag er voor Nederlands, Engels of rekenen één 5 behaald zijn als eindcijfer. Dit moet wel gecompenseerd worden met een 6 of hoger voor de andere 2 vakken.

Voor de generieke examens is het dus in principe mogelijk om een onvoldoende onderdeel te compenseren met andere onderdelen en toch op een voldoende eindcijfer uit te komen. Maar voor Nederlands moet er ook rekening gehouden worden met de taaleis kinderopvang. Hiervoor dienen de deeltijfers van de 3 onderdelen van het Instellingsexamen te worden aangeleverd.

Vrijstelling voor de generieke examens is mogelijk als aan bovenstaande eisen is voldaan en de student voor alle generieke examens de cijfers heeft aangeleverd (totaalbeeld dus inclusief de deeltijfers van het Instellingsexamen Nederlands 3F) en op hetzelfde of hoger niveau zijn behaald. Zijn niet alle cijfers bekend of niet per vak een voldoende, dan is er geen vrijstelling mogelijk voor het vak waarvoor een 5 is behaald.

Voorbeeld:

Nederlands 3F Centraal Examen:	5,3	
Schrijven 3F:	4,0	} Instellingcijfer 3F: $4,0 + 7,1 + 6,8 = 17,9 : 3 = 6,0$
Spreken 3F:	7,1	
Gesprekken 3F:	6,8	
Gemiddeld eindcijfer:	$5,3 + 6,0 : 2 = 5,65 =$ afgerond een 6	

Centraal Examen Engels B1	6,2
Instellingsexamen Engels A2	7,5
Gemiddeld eindcijfer:	$6,2 + 7,5 = 6,85 =$ afgerond een 7

Rekenen 3F 5,0 (= inzetbaar voor vrijstelling van rekenen niveau 4)

Dan is er vrijstelling mogelijk voor alle vakken. In dit voorbeeld is er ook vrijstelling mogelijk voor schrijven, aangezien het eindcijfer voor Nederlands een voldoende is en schrijven geen onderdeel is van de taaleis voor de wet IKK/VVE.

Vrijstelling van (onderdelen) van de examens is alleen mogelijk als het gaat om examens met dezelfde referentiekaders, vrijstelling op basis van bijvoorbeeld Cambridge is niet mogelijk.

Als de betreffende generieke examens op een hoger niveau zijn behaald, dan nemen we de vrijstelling en het cijfer over op het behaalde niveau van dat examen.

Uitzondering hierop zijn de examens van Havo en Vwo. Hiervoor kan voor Nederlands en/of Engels vrijstelling worden toegekend conform bovenstaande regel en nemen we het eindcijfer Nederlands en/of Engels over bij zowel het Centraal examen als het Instellingsexamen.

Op basis van een Hbo- of Wo-getuigschrift is nooit vrijstelling mogelijk, aangezien deze examens volgens andere referentiekaders zijn gemaakt.

Hiervoor worden de richtlijnen vanuit de Wet EKB-artikel 3 aangehouden en hanteren we de handreiking vanuit het Kennispunt Mbo: [Handreiking 'Vrijstellingen generieke vakken' - Taal en Rekenen MBO](#)

Beroepsvereisten vanaf KD 2021: Aanvullende examens 3F taaleis kinderopvang

Binnen de kinderopvang zijn aanvullende taaleisen vastgesteld voor de mondelinge taalvaardigheid en de leesvaardigheid. Er gelden twee verschillende taaleisen, namelijk de taaleisen die gelden voor de wet IKK en de taaleisen die gelden voor VVE.

Wet IKK

De Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK) stelt de ontwikkeling van het kind centraal. Door deze wet heeft de kinderopvangbranche aanvullende taaleisen vastgesteld voor pedagogisch werkers. Deze taaleis houdt in dat de mondelinge vaardigheid moet kunnen worden aangetoond op 3F niveau. Mondelinge vaardigheid bestaat uit de onderdelen luisteren, spreken en gesprekken voeren. Het gemiddelde van deze onderdelen moet voldoende zijn op 3F niveau.

Dat betekent dat studenten dus aanvullende examens 3F krijgen voor deze beroepseis te weten:

Nederlands luisteren 3F	}	<i>Gemiddelde $\geq 5,5$</i>
Nederlands spreken 3F		
Nederlands gesprekken 3F		

Voorwaarde hierbij is dat alle onderdelen afzonderlijk minimaal een 5,0 moeten zijn.

Daarnaast moet het gemiddelde van de 3 cijfers minimaal een 5,5 zijn.

Om te beoordelen of een student vrijstelling kan krijgen voor deze 3F examens en dus op basis van aangeleverde bewijsstukken al voldoet aan deze Beroepseis volgen we de aantoonbaarheidseisen zoals vermeld in bijgaand document van de Brancheorganisatie Kinderopvang:

<https://www.maatschappelijkekinderopvang.nl/wp-content/uploads/2023/01/AantoonbaarheidseisentaaleisIKKenVE-januari2023.pdf>

<https://taalenrekenenmbo.nl/publicaties/infographic-taaleis-ikk-ve/>

Hierbij vragen we te allen tijde de deeltijfers op van het Instellingsexamen Nederlands en wordt de beoordeling voor de Taaleis gedaan aan de hand van het totaalbeeld van de cijfers van Nederlands.

Taaleisen VVE

Pedagogisch medewerkers die de opleiding GPM volgen dienen ook te voldoen aan de eisen van de Voorschoolse educatie. Dat betekent dat zij in de opleiding te maken krijgen met opdrachten en een E-learning gekoppeld aan VVE. Daarnaast zullen zij ook te maken met de eis voor lezen 3F. Deze eis voor lezen behalen ze aan de hand van het Centraal examen 3F. Hierbij de kanttekening dat een student GPM kan afstuderen en voldoet aan de basisvaardigheden voor VVE, maar niet hoeft te voldoen aan lezen 3F.

Hiervoor geldt ook dat minimaal een 5,0 gehaald moet worden.

Nederlands luisteren 3F	}	<i>Gemiddelde $\geq 5,5$</i>
Nederlands spreken 3F		
Nederlands gesprekken 3F		
Nederlands lezen 3F		

Voor de beoordeling van vrijstelling voor de Nederlands 3F examens zal een bewijsstuk aangeleverd moeten worden en volgt de controle conform het document van de Brancheorganisatie Kinderopvang:

<https://www.maatschappelijkekinderopvang.nl/wp-content/uploads/2023/01/AantoonbaarheidseisentaaleisIKKenVE-januari2023.pdf>

<https://taalenrekenenmbo.nl/publicaties/infographic-taaleis-ikk-ve/>

Hierbij vragen we te allen tijde de deeltijfers op van het Instellingsexamen Nederlands en wordt de beoordeling voor de Taaleis gedaan aan de hand van het totaalbeeld van de cijfers van Nederlands.

3 naar 4 (PMK naar GPM)

Om in aanmerking te komen voor 3 naar 4 dient een student de opleiding PMK te hebben afgerond met crebo 25486, 25603 of 25696.

Ze krijgen vrijstelling voor opdracht 1 (met uitzondering van het onderdeel POP/PAP: leerdoelen, Keuzedelen oriëntatie; dit gedeelte moeten ze wel maken), 2 + 3 en basisexamens B01, B02 en B03.

Keuzedelen

- Naast de algemene voorwaarden voor vrijstellingen geldt aanvullend het volgende voor het keuzedeel K1266 Specialist babyontwikkeling. Indien een student vrijstelling krijgt voor dit keuzedeel dan hebben ze ook vrijstelling voor de verplichte BPV-uren babyscholing, kennistoets en bewijsstuk inleveren horend bij SLB5.
- Heeft een student het keuzedeel K0388 Ontwikkelingsgericht werken in de VVE of het keuzedeel K1301 Basisontwikkelingsgericht werken in de VVE behaald, dan krijgt de student vrijstelling voor de E-learning VVE die hoort bij opdracht 6.

Babyscholing

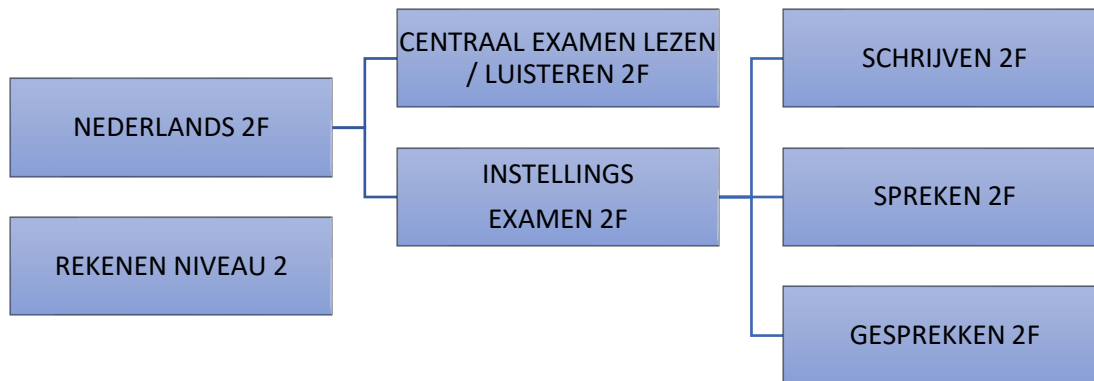
Studenten GPM dienen te voldoen aan de eisen van babyscholing voor de Wet IKK. Indien zij een certificaat kunnen aanleveren dat ze al voldaan hebben aan deze scholing kunnen ze vrijstelling krijgen voor de verplichte uren babyscholing, kennistoets en bewijsstuk inleveren horend bij SLB5.

Certificaten die hieraan voldoen kun je terugvinden in onderstaand overzicht:

<https://cms.kinderopvang.nl/wp-content/uploads/2023/03/branche-erkende-scholing-werken-met-0-jarigen-oktober-2023.pdf>

OPLEIDING HELPENDE ZORG EN WELZIJN

Generieke examens: Nederlands 2F en rekenen niveau 2

Generieke examens zijn de examens die voor een Mbo 2 opleiding gelden. Dat zijn de examens voor Nederlands en Rekenen. Voor rekenen is er 1 examen. Dit is meteen het eindcijfer. Nederlands bestaat uit de volgende examenonderdelen:

Nederlands Centraal Examen 2F (dit bestaat uit de onderdelen lezen en luisteren)

Nederlands schrijven 2F

Nederlands spreken 2F

Nederlands gesprekken 2F

Gemiddelde = instellingsexamen

De onderdelen schrijven, spreken en gesprekken vormen samen het **instellingscijfer** en samen met het **Centraal examen** vormt dit het **eindcijfer**. Om aan de diploma-eis te voldoen mag er voor Nederlands of rekenen één 5 behaald zijn als eindcijfer. Dit moet wel gecompenseerd worden met een 6 of hoger voor het andere vak.

Vrijstelling voor de generieke examens is mogelijk als aan bovenstaande eisen is voldaan en de student voor alle generieke examens de cijfers heeft aangeleverd (totaalbeeld) en op hetzelfde of hoger niveau zijn behaald. Zijn niet alle cijfers bekend of niet per vak een voldoende, dan is er geen vrijstelling mogelijk voor het vak waarvoor een 5 of lager is behaald.

Voorbeeld:

Nederlands 2F Centraal examen 7,1

Nederlands 2F Instellingsexamen 6,3

Cijfer Nederlands: $7,1 + 6,3 : 2 = 6,7$ (gemiddeld een 7)

Rekenen 2F 5,0 (= inzetbaar voor vrijstelling van rekenen niveau 2)

Dan vrijstelling voor Nederlands 2F en voor Rekenen.

Als de betreffende generieke examens op een hoger niveau zijn behaald, dan nemen we de vrijstelling en het cijfer over op het behaalde niveau van dat examen.

Keuzedelen

Studenten van de opleiding Mbo 2 Helpende Zorg en Welzijn die examens op een hoger niveau hebben behaald kunnen vrijstelling aanvragen voor de generieke examens die vallen onder de volgende keuzedelen:

KEUZEDELEN	KWALIFICATIE	EXAMENS
Nederlands 3F	K0071	<ul style="list-style-type: none"> • Centraal examen Nederlands 3F • Instellingsexamen Nederlands 3F (deelcijfers nodig van schrijven, spreken en gesprekken)
Engels A2/B1	K0802	<ul style="list-style-type: none"> • Centraal examen Engels B1 • Instellingsexamen A2
Rekenen niveau 3	K1364	Instellingsexamen Rekenen niveau 3

Vrijstelling voor een van deze keuzedelen is mogelijk als student cijfers kan overleggen van de betreffende examens. Vrijstelling voor (een gedeelte van) het keuzedeel is mogelijk als de behaalde examens hoger zijn dan een 5,5.